

DODATEK 2^{gi}

DO NUMERU 42.

DZIENNIKA URZĘDOWEGO GUBERNII PODLASKIEJ.

Siedlce dnia $\frac{9}{21}$ Października 1837 roku.

Nr. 45290. z Wydziału i Sekcyi Wojska.

RZĄD GUBERNIALNY PODLASKI.

Otrzymała przy reskrypcie Kommissyi Rządowej Spraw Wewnętrznych, Duchownych i Oświecenia Publicznego z datty 21 Sierpnia (2 Września) r. b. Nr. $\frac{21210}{38430}$. Instrukcyę przez Sztab Główny wydaną a przez JAŚNIE OŚWIECONEGO XIECIA FELDMARSZAKA pod dniem 26 Lipca (7 Sierpnia) r. b. potwierdzoną, wskazującą przepisy, w jaki sposób Wola NAJJAŚNIEJSZEGO PANA względem przyjmowania w przyszłości synów żołnierskich Kantonistów i zupełnych sierot pod Opiekę Rządu, oraz odsełania Ich do ustanowionych na ten cel zakładów w Twierdzy Nowogrogeorgiewskiej i w Zamościu, ma być wykonywaną; w odpisie wierzytelnym podwładnym Urzędem komunikuje, z poleceniem ścisłego do teje w każdym razie stosowania się.

Siedlce dnia 6 (18) Października 1837 roku.

p. o. Gubernatora Cywilnego BOREYSZA. Sekretarz Jeneralny Moszyński

Na Oryginale własną ręką Główno kommanderującego Czynną Armią napisano

„Zatwierdzam“

General Feldmarszałek Xiążę Warszawski Hrabia PASKIEWICZ Erywański.

w Warszawie dnia 26 Lipca 1837 roku.

I N S T R U K C Y A

O zakładach ustanowionych przy Nowo Georgewskim i Zamosckim Garnizonnych Batalionach dla czasowego pomieszczenia w tychże Synów Podofficerów i Żołnierzy b. Wojska Polskiego i innych sierot.

TYTUŁ I.

O przyjmowaniu dzieci.

§ 1.

Z Najwyższej Woli NAJJAŚNIEJSZEGO PANA, praktykujące się dotychczas przyjmowanie na koszt Skarbu, wszystkich w ogóle dzieci bez żadnej zo-

stających opieki, nie będzie już mieć miejsca — na przyszłość zaś stosownie do Najwyższej Woli objawionej Ukazem Rządzącemu Senatowi z daty 24 Sierpnia 1834 roku Nr. 114 przyjmować się mają do Batalionów Wojskowych Kantonistów, ci tylko Synowie niższych stopni b. Wojskowych Polskich, którzy rodzili się w czasie kiedy Ojcowie ich zostawali w służbie Rosyjskiej i ci których ojcowie chociaż nie zostawali w tej służbie, sami zechcą ich oddać do Batalionów Wojskowych Kantonistów, a oprócz tego przyjmują się na opiekę Rządu synowie odstawnych żołnierzy, jeżeli o to przed terminem do przyjmowania kantonistów naznaczonym prosić będą, jak równie zupełne sieroty, po dokładnem przekonaniu i zapewnieniu się o ich Rodzicach i nakoniec sieroty pierwej nie wychowywane się w Warszawskim Instytucie Siostr Miłosierdzia, jeżeli o to zanosić będą żądania; z tym wszakże warunkiem, że wszystkie takie dzieci przed odprawieniem ich w Bataliony Wojskowych Kantonistów, w cieleńi bydź mają do Nowogeorgewskiego i Zamosckiego garnizonych Batalionów, i pomieszczeni w ustanowionych do tego osobnych oddziałach.

§. 2.

Jak wydawanie rozporządzeń do przyjmowania i odsyłania do Rosyi, zbierających się dotąd bez żadnej opieki dzieci, na mocy Najwyższej zatwierdzonego postanowienia Komitetu do Spraw Królestwa Polskiego ustanowionego, należało dotąd do Dyrektora Głównego Prezydującego w Kommissyi Rządowej Spraw Wewnętrznych, w którego zarządzeniu znajduje się i Summa wyznaczona Budżetem na ten przedmiot, tak i w przyszłości stosownie do powołanego w §. 1. Najwyższego rozkazu, przyjmowanie Chłopców do Batalionów Wojskowych Kantonistów w zarządzeniu tegoż Dyrektora zostawać będzie.

§. 3.

Do przyjmowania takich chłopców, którzy stosownie do Najwyższego rozkazu będą mieli do tego prawo i nie więcej jak od lat 9 do 16 wieku, jak równie którzy po zaświadczeniu przez władzę Lekarską okażą się zdolnymi do przyjęcia ich do Wojskowych Kantonistów oznacza się czasu rok jeden.

§. 4.

Rządy Gubernialne tak jak dawniej zatrudniały się przyjmowaniem bez opieki zostających dzieci, i temż równie zatrudniać się będą.

§. 5.

Naczelnicy Wojenni Gubernii zachowując poprzedni swój wpływ na działania w tej mierze Rządów Gubernialnych, mają główny nadzór nad spełnieniem wszystkiego, cokolwiek objęte niniejszą Instrukcją dotyczy się: przyjęcia, należytego umundurowania, dostarczenia żywności, i odprawienia dzieci z Gubernii do fortec.

II. § 6. I T

Po przyjęciu każdego takiego chłopca, Rząd Gubernialny obowiązany jest złożyć opis następujących dostarczającej wiadomości:

- a. Imię i Nazwisko chłopca.
- b. Ile ma lat.
- c. Jakiego wyznania.
- d. Miejsce urodzenia.
- e. Miejsce ostatniego pobytu.
- f. Imiona i Nazwiska Rodziców.
- g. Miejsce urodzenia lub też śmierci tych ostatnich.

i nakoniec do którego z pięciu przypadków objętych w § 1. Najwyższego rozkazu należy chłopiec, a w szczególności: czyli na mocy Ukazu Rządzącego Senatu z daty 24 Sierpnia 1834 Nr. 114 kwalifikuje się do przyjęcia Wojennych Kantonistów, już jako urodzony w czasie zostawania Ojca w służbie Rossyjskiej, już jako oddany przez samych Rodziców, chociaż rodził się przed wstąpieniem ojca do Wojsk Rossyjskich, już że jest synem dymisyonowanego żołnierza, który przed terminem do przyjmowania Wojennych Kantonistów wyznaczonym prosił o jego przyjęcie na Skarbowe utrzymanie, już wreszcie że to jest zupełny sierota, albo nakoniec że jest sierotą z Instytutu Sióstr Miłosierdzia.

§. 7.

Względem przyjmowania dzieci z Instytutu Sióstr Miłosierdzia, zachowuje się oprócz powyższych przepisów następujący porządek:

§. 8.

Bezpośrednia władza lub przełożona Instytutu, raz lub dwa do roku przedstawiać będzie Listę znajdujących się w tym Instytucie Sierot, tych, które zupełnie od Instytutu zawisłe, dojdą do wieku, o jakim w § 3. niniejszej Instrukcyi jest mowa, a w ówczas do przyjęcia tychże na opiekę Rządu, stosowne wydane zostanie zarządzenie.

§. 9.

Kommissya Spraw Wewnętrznych odebrawszy taką Listę, obowiązana będzie wystać do Instytutu Lekarza z Cywilnym Urzędnikiem, a to dla uznania zdrowia chłopców i uformowania Listy Stanu Służby tych, którzy uznani będą za godnych, do przyjęcia ich do Batalionów Wojennych Kantonistów.

§. 10.

Po dopełnieniu tego, Kommissya Spraw Wewnętrznych obowiązana jest wydać zarządzenie, o dostawienie tych chłopców do Rządu Gubernii Mazowieckiej.

§. 11.

Rząd Gubernialny Mazowiecki, przyjąwszy takich chłopców i odebrawszy Listy Stanu Służby tychże, sporządzone zgodnie z § 6. zarządzi nimi tak, jak wszystkimi innymi stosownie do niniejszej Instrukcyi.

Płaszcz 1
 Kurtkę 1
 Spodnie 1
 Halstuch 1
 Gatek dwie pary
 Butów dwie pary
 Koszul trzy i
 Onucek dwie pary.

§. 21.

Z dniem przyjęcia każdego chłopca pod zarząd Rządu Gubernialnego, wydaje mu się żywność oznaczona §. 13.

Uwaga: O zaopatrzeniu potrzeb i umundurowaniu chłopców po dostawieniu ich z Miast Gubernialnych do Komendantów Twierdź, przepisy wskazane są w następującym Tytule IV.

T Y T U Ł III.

O odsłaniu dzieci z Miast Gubernialnych do Nowo-Georgewskiej i Zamoskiej Fortecy i assygnowaniu summ przez Rządy Gubernialne zażądać się mogących.

§. 22.

Każdorocznie dwa razy, a mianowicie w końcu Maja i Września Rządy Gubernialne wysłać będą chłopców: z Płockiej, Podlaskiej i Augustowskiej Gubernii do Nowo-Georgewskiej Fortecy, z Sandomierskiej zaś Krakowskiej i Kaliskiej do Zamościa. Chłopcy ci odstawieni być mają tamiecznym Komendantem.

§. 23.

Z powodu bliskiej odległości Miasta Warszawy od Nowo-Georgewskiej a Lublina od Zamoskiej Fortecy, z Miast tych z pierwszego do Nowo-Georgewskiej z drugiego zaś do Zamościa. Chłopcy ci w każdym czasie odsłani być mogą, jak tylko liczba ich czterem wyrównywać będzie.

§. 24.

Gdy tym sposobem z Mazowieckiej i Lubelskiej Gubernii, Chłopcy ci mogą być wysłani i w porze zimowej, zapobiegając przeto narażeniu ich na przeziębienie— oprócz zwykłej, wydaje się jeszcze i ciepła odzież o jakiej w §. 15 była mowa.

§. 25.

Za każdym wystąpieniem dzieci Naczelnicy Wojenni Gubernii, obowiązani są przesłać Dyrektorowi Głównemu Prezydającemu w Kommissyi Rządowej Spraw Wewnętrznych, Listy Imienne obejmujące §. 6. szczegóły.

§. 26.

Przewózka tych dzieci z Miast Gubernialnych do Fortecy, dzać się będzie na Obywatelskich podwodach, licząc na każdym 4. chłopców, jedną parokonną podwodę, za którą zfp. 1. gr. 15 na milę płacić się będzie.

§. 27.

Przy każdym takim transporcie z Miast Gubernialnych do Fortecy, użyty być powinien jeden Officer od Inwalidów i 2. żołnierzy do każdego 10 Chłopców— przy większej jednak liczbie dzieci i koniecznej potrzebie bliższego ich dozoru przybrać jeszcze można żołnierzy— W razie jednak gdyby partya takich Chłopców odprawiana była w mniejszej ilości, w miejsce Officera, może być użyty umięjący czytać i pisać a przytém posiadający zaufanie Podofficer, któremu do pomocy w nadzorze wyznaczyć należy, jednego lub dwóch żołnierzy.

§. 28.

Konwojujący partię Officer lub Podofficer, oprócz pieniędzy na koszty podróży i żywność dla Chłopców, zaopatrzone być powinien w dokładną Imienną listę Chłopców, obejmującą wszystkie szczegóły wskazane w §. 6. niemniej w Wykaz znajdujących się przy tychże efektów.

§. 29.

Za przybyciem do Fortecy Officer lub Podofficer powinien się meldować Komendantowi i przedstawić mu wszystkie wiadomości dotyczące Chłopców, ich zaś samych oddać za pokwitowaniem temu, kto do odbioru przez Komendanta Twierdzy wyznaczonym zostanie— Poczém Officer i niższego stopnia Wojskowi wracają do swoich miejsc— pierwszy za udzieloną sobie marszrutą na Obywatelskich podwodach, ostatni zaś przechodząc Stacyami etapowemi— Udzielone zaś sobie pokwitowanie składają Osobie lub Władzy, od której byli wysłani.

§. 30.

Wszystkie wydatki jakie przez Rządy Gubernialne uskutecznione będą, tak jak pierwój na dzieci, bez żadnej zostające opieki, Kommissya Rządowa Spraw Wewnętrznych z summy budżetem oznaczonej assygnować będzie.

T Y T U Ł I V.

O urządzeniu oddziałów w Twierdzach, utrzymywaniu w nich Chłopców, zaopatrzeniu ich odzieżą i assygnowaniu na to funduszków.

§. 31.

Chociaż odstawić się mający Chłopcy, stosownie do Najwyższego Rozkazu obawionego w punkcie 1. niniejszej Instrukcyi wcieleni być mają do Nowo-Georgewskiego i Zamoskiego Garnizonych Batalionów, główne przecież zawiadywanie temiż, należecć będzie do Komendantów Twierdzy.

§. 32.

Na Kommandantów Twierdz wkłada się obowiązek aby przy Nowo-Georgewskim i Zamosckim Garnizonych Batalionach, urządzili osobne oddziały, przez przybliżenie na 60. Chłopców.

§. 33.

Naczelnik Inżynierów Czynnej Armii obowiązany jest zająć się wskazaniem w Twierdzach odpowiednich lokalów, w którychby powyższe oddziały pomieszczone być mogły.

§. 34.

Skoro Chłopcy do Kommandantów Twierdzy ze wszystkimi dotyczącemi ich wiadomościami dostawieni już będą, Kommandanci obowiązani są zająć się pomieszczeniem ich w tyle razy rzeczonych oddziałach, a zarazem rozporządziwszy ich utrzymanie i dostawę żywności, rozkażą ich obuczać w sposób, o jakim poniżej będzie mowa.

§. 35.

Stosownie do potwierdzonego Najwyżej pod dniem 3 Grudnia 1836 roku rozporządzenia, o przemianie Oddziałów Wojennych Kantonistów na Roty, Pułbataliony i Bataliony, niezmieniając porządku jaki dotychczas w tych Oddziałach istniał, Kommandanci Twierdz w miarę okazać się mogącej potrzeby, wyznaczą z garnizonych Batalionów stosowną ilość Wojskowych, którzy obok dozoru Chłopców zajmą się przygotowawczem nauczaniem ich tych przedmiotów jakie wspomnianem już tyle razy Rozporządzeniem przepisane zostały — Wszakże wyłącznie posiadających naukę Podofficerów i innych niższych stopni wyznaczonych do uczenia dzieci, gotowania jeść i usługi w oddziałach, wyznaczony być jeszcze powinien jeden Officer.

§. 36.

Kommandanci Twierdz obowiązani są tak zaopatrzyć Oddziały, aby każdy z Chłopców miał osobne łóżko, pościel z potrzebną do téż bielizną, zgoła wszystkie potrzebne ku temu szczegóły — a dla wysyciania sienników i poduszek będą mieli prawo potrzebować miesięcznie 20 funtów słomy na każdego Chłopca.

§. 37.

Ponieważ dotychczas w zawiadywaniu Generała Adiutanta Rautenstraucha, znajduje się więcej jak na 120 Chłopców pościelnych rzeczy, jakoto: sienników, poduszek, kołder, prześcieradeł, jak równie stołów i innych koszarowych i kuchennych sprzętów, wkłada się przeto na niego obowiązek, aby z tychże samych rzeczy potrzebną na 60 ludzi Nowo-Georgewskiemu i na 60 Zamosckiemu, Kommandantom dostarczyć polecił, nie poselając wszakże do tego ostatniego żadnych drewnianych sprzętów — inne zaś przewożąc na Obywatelskich lub najemnych podwodach.

Dokończenie w Dodatku 3cim niniejszego Numeru.